

[www.internetconsultatie.nl](http://www.internetconsultatie.nl)

**Onze referentie**

2024-876322534-42195/lsche

**Den Haag**

17 december 2024

**Betreft**

Consultatiereactie Wet internationaal verantwoord ondernemen

Geachte heer/mevrouw,

Graag reageren wij op de consultatie van de Wet internationaal verantwoord ondernemen.

Reactie VNO NCW

Wij hebben kennisgenomen van de reactie van VNO-NCW op het consultatiedocument en onderschrijven de punten die niet specifiek zijn voor de financiële sector en door VNO-NCW worden gemaakt.

Consultatieperiode en consultatietermijn

Het Verbond van Verzekeraars wil er in de eerste plaats op wijzen dat de omvang en complexiteit van de CSDDD en de mogelijke implicaties van de CSDDD een langere consultatieperiode had gerechtvaardigd, temeer daar deze nu plaatsvindt in een zeer drukke periode voor ondernemingen, met name ondernemingen die ook al volop bezig zijn met de voorbereidingen op de publicatie van hun eerste CSRD-verslagen. Het is ook niet duidelijk waarom de consultatietermijn sluit op zondag 29 december 2024.

Omzetting

Het ministerie van Buitenlandse Zaken wijst er expliciet op dat ervoor gekozen is de Europese richtlijn zuiver en lastenluw om te zetten. Het Verbond van Verzekeraars ondersteunt deze ambitie. Wij verwijzen in dit verband ook naar de reactie van VNO NCW. Wij denken wel dat het verstandig is om voorzichtig om te gaan met het 'vertalen' van begrippen uit de richtlijn in begrijpelijker taal. Dat is uiteraard een mooi streven, maar vergroot wel het risico dat er licht komt te zitten tussen de tekst van de richtlijn en de implementatie in Nederland en daarmee mogelijk onduidelijkheden worden gecreëerd.

**Informatie:** dhr. mr. L.G. van der Scheer

Doorkiesnummer 0703338696 E-mail [l.vd.scheer@verzekeraars.nl](mailto:l.vd.scheer@verzekeraars.nl)

Bordewijklaan 2, 2591 XR Den Haag, Postbus 93450, 2509 AL Den Haag, Internet [www.verzekeraars.nl](http://www.verzekeraars.nl)



### Uitsluitingsbepaling financiële sector

In de CSDDD wordt de financiële sector uitgesloten van de verplichting tot het doen van due diligence ten aanzien van downstream-activiteiten in de activiteitenketen. In de Memorie van Toelichting wordt dit op pagina 63 ook opgemerkt. Hierbij wordt verwezen naar de begripsbepaling van 'activiteitenketen', waaruit dit duidelijk zou moeten blijken. Echter, wij zijn van mening dat dit niet duidelijk blijkt uit de desbetreffende begripsbepaling (Bijlage A bij de wet, A1). Graag zouden we zien dat dit wordt verduidelijkt.

In de toelichting staat daarnaast dat de uitsluiting is geregeld door *niet* op te nemen dat de term 'downstream' zakenpartners omvat die diensten en producten ontvangen van gereguleerde financiële ondernemingen. Echter zijn hierdoor niet alle downstream-activiteiten uitgesloten. Als voorbeeld noemen we de samenwerking met het (onafhankelijke) intermediair. Veel verzekeringsproducten worden afgesloten via financiële adviseurs/bemiddelaars waarmee verzekeraars distributieovereenkomsten hebben afgesloten. Door dergelijke activiteiten niet expliciet uit te sluiten, bestaat het (gelet op de Memorie van Toelichting onbedoelde) risico dat de distributie via dit kanaal alsnog onder de werking van de Wivo valt. Immers luidt de definitie van 'upstream': '*activiteiten van de zakenpartners van een onderneming die verband houden met (...) het verlenen van diensten door die onderneming*'. Ook bij andere activiteiten is het niet zonder meer duidelijk of deze onderdeel uitmaken van de 'upstream' of 'downstream' activiteitenketen. Te denken valt hierbij aan herverzekering. Uitgaande herverzekering is duidelijk downstream, inkomende herverzekering is dat zeer waarschijnlijk niet. Verder kan de indeling in 'upstream' en 'downstream' op groepsniveau weer anders uitpakken.

Het is naar onze mening onwenselijk dat op voorhand zoveel onzekerheid bestaat over de reikwijdte van het toezicht. Het gebruik van de begrippen 'upstream' en 'downstream' draagt naar onze mening in belangrijke mate bij aan deze onzekerheid.

Tegelijkertijd is het van belang om het onderscheid te maken tussen het begrip 'waardeketen', dat onder andere in de CSRD wordt gehanteerd, en 'activiteitenketen' dat in de CSDDD wordt gehanteerd, maar wel aansluiting te vinden tussen de CSRD en CSDDD, zodat het begrip activiteitenketen past binnen het begrip waardeketen en zich niet verder uitstrekt dan de waardeketen als bedoeld in de CSRD.

Om het eenvoudig te houden, zouden wij ervoor willen pleiten dat ook voor financiële ondernemingen een handzaam begrip van activiteitenketen wordt gebruikt, dat de reguliere producten en diensten omvat die een instelling inkoopt van andere bedrijven, zoals toeleveranciers van facilitaire diensten, huisvesting, IT-systemen, catering etc.

### Toezicht

Het toezicht op grond van de CSDDD is voor verzekeraars en verzekeringsgroepen niet los te zien van het toezicht op grond van de CSRD en het prudentiële toezicht op grond van de Wet op het financieel toezicht, waarin onder meer de Richtlijn Solvabiliteit II is geïmplementeerd. Naleving van de CSRD, waartoe een groot gedeelte van de Nederlandse verzekeringsmarkt met ingang van het financieel jaar 2024 (danwel in de jaren daarna), verplicht is, omvat onder meer publicatieverplichtingen omtrent het klimaattransitieplan en het verrichten van gepaste verantwoordelijkheid (due diligence) ten aanzien van de waardeketen. Op de naleving van deze verplichtingen (waarvoor externe controle verplicht wordt) houdt de AFM-toezicht.

DNB houdt, voor verzekeraars, toezicht op de beheerste bedrijfsvoering en naleving op de vereisten die meer in brede zin aan het governance-systeem worden gesteld op grond van de Richtlijn Solvabiliteit II. De toezichtvereisten op het gebied van duurzaamheidsrisico's en duurzaamheidsfactoren is in de afgelopen jaren toegenomen, danwel nader geconcretiseerd. Dit geldt in het bijzonder voor de vereisten die aan het governance- en risk managementsysteem worden gesteld. In de nabije



toekomst komen hier nog eens aanpassingen van de Richtlijn Solvabiliteit II bij. De wijzigingsrichtlijn is in december 2024 gepubliceerd. Deze aanvullende vereisten omvatten onder meer het 'sustainability riskmanagement plan' (het prudentiële klimaattransitieplan), het inschatten van duurzaamheidsrisico's op de korte, middellange en lange termijn en het in toenemende mate rekening houden met de duurzaamheidsfactoren (de inside-out impact die ondernemingen potentieel kunnen maken), het invloed uitoefenen op partijen in de waardeketen (zoals verzekeringsklanten), maar ook in de rol van belegger.

Voor zover dit niet volledig of gedeeltelijk samenvalt met het toezicht op grond van de CSDDD, bestaat er toch wel een zeer grote samenhang met het prudentieel toezicht dat door DNB wordt uitgeoefend.

Wij pleiten er sterk voor om het toezicht op naleving van de CSDDD voor verzekeraars en verzekeringsgroepen primair te beleggen bij DNB (en de AFM), en niet bij de ACM. DNB is naar onze inschatting het best gepositioneerd om rekening te houden met zowel de belangen die uit de prudentiële taak op grond van de Richtlijn Solvabiliteit II volgen en de afwegingen die op grond van de CSDDD moeten worden gemaakt. Wij zien dit niet als (potentieel) conflicterende afwegingen, maar juist als afwegingen die in onderlinge samenhang moeten worden gedaan. De afwegingen op grond van de CSDDD kunnen immers ook raken aan de prudentiële belangen op de korte, middellange en lange termijn van verzekeraars en verzekeringsgroepen.

Rond toezicht op de AI-verordening speelt ook de discussie wie hierop toezicht moet houden. Toezichthouders hebben hierover een advies uitgebracht, waarin (kort gezegd) gepleit wordt aan te sluiten bij het reguliere toezicht: [Eindadvies toezicht op AI: sectoraal en centraal gecoördineerd | Autoriteit Persoonsgegevens](#). Hier kan een goede parallel getrokken worden. Door grote verschillen in bedrijfsprocessen, zijn er ook grote verschillen in impact op het klimaat. Specifieke kennis van de betreffende sector is belangrijk om de risico's goed te kunnen beoordelen. Bovendien wordt het risico op overlap daarmee verkleind. Dat zal de efficiëntie bevorderen en daarmee de kosten beperken. Het 'risico' dat op verschillende plaatsen (versnipperd) kennis en ervaring wordt gedaan over duurzaamheidsthema's zien wij niet als een reëel risico. Sterker, ook bij de prudentieel toezichthouder zal deze kennis en ervaring aanwezig moeten zijn om goed toezicht te kunnen houden, zoals om de financiële risico's van duurzaamheidsfactoren te kunnen inschatten. Voor zover er een risico bestaat op versnippering van het toezicht, zien wij dat primair ontstaan door het toezicht op bij drie toezichthouders te beleggen, de AFM, DNB en de ACM.

De ACM zou wel goed een coördinerende rol kunnen spelen, naast rechtstreeks toezicht op grond van de CSDDD op andere typen ondernemingen, om eenduidige uitleg en toepassing van de wet te bevorderen. Daar zou ook een meldpunt ondergebracht kunnen worden voor burgers en bedrijven die vragen hebben of incidenten willen melden.

#### Scope van het toezicht

Voor wat betreft het toezicht op de activiteitenketen is de scope van de CSDDD, voor wat betreft verzekeraars en verzekeringsgroepen, op belangrijke onderdelen nog onduidelijk. Het toezicht op grond van de CSDDD is voor financiële ondernemingen beperkt tot de eigen operaties en de opwaartse waardeketen. Dit leidt tot tal van vragen omtrent de omvang van de activiteitenketen en de plaats van activiteiten van verzekeraars en verzekeringsgroepen in de activiteitenketen.

Wij zijn van mening dat deze duidelijkheid op het niveau van de wet moet worden geboden. Dit is geen onderwerp dat op het niveau van algemene maatregel van bestuur zou moeten worden uitgewerkt of door de bevoegde autoriteiten (DNB danwel ACM).

Wij beseffen dat deze uitwerking complex zal blijken te zijn (niet alleen voor de verzekeringssector, overigens, ook voor andere sectoren), maar is wel noodzakelijk, zeker als het toezicht zou worden



belegd bij de ACM. Wij hebben hiervoor, onder het kopje 'uitsluitingsbepaling financiële sector;' uitgezegt hoe wij dit zien.

Overigens wijzen wij erop dat de CSDDD expliciet toelaat dat meerdere toezichthouders worden aangewezen (artikel 24 lid 5), waarbij ook een duidelijke vingerwijzing wordt gegeven in artikel 24 lid 6 dat dit ook een financiële toezichthouder kan zijn. Kennelijk is de gedachte van de Europese wetgever geweest dat het toezicht op grond van de CSDDD, aansluit op het financieel (prudentieel) toezicht.

Artikel 25 van de CSDDD bepaalt de omvang van de bevoegdheid van de CSDDD-toezichthouder. Voor wat betreft het toezicht op klimaattransitieplannen is het toezicht beperkt tot 'adoption and design' en actualisatie en strekt zich dit niet uit tot 'put into effect' van het klimaattransitieplan. Dit volgt uit art. 25 lid 1 jo. 22 lid 1 CSDDD. Deze afbakening wordt ook toegelicht in de ontwerp-memorandum van toelichting. Wat ons betreft zou nog enige nadere toelichting om de afbakening tussen uitvoering en actualisatie nuttig zijn, omdat op dit laatste wel en het eerste geen toezicht wordt uitgeoefend.

#### Kosten toezicht

Wij pleiten ervoor de kosten van toezicht door de rijksoverheid te laten dragen. De maatschappij als geheel heeft profijt van goed toezicht op grote bedrijven. Dat zij rekening houden met mensenrechten en het milieu; alsmede dat zij plannen hebben om klimaatverandering tegen te gaan. De kosten die DNB en de AFM daarvoor gaan maken, moeten afzonderlijk geadmistreerd worden om te voorkomen dat deze alleen worden doorbelast aan ondertoezichtgestelden.

Wij zijn graag bereid deze reactie nader toe te lichten in een gesprek.

Met vriendelijke groet,

Pieter Adriaanse  
Manager Algemene Beleidszaken  
Verbond van Verzekeraars



## Bijlage met gedetailleerd commentaar

### Algemeen

Het wetsvoorstel zou 'implementatie sec' moeten zijn van de CSDDD.

### Specifiek

#### Activiteitenketen

In diverse delen van duurzaamheidsregelgeving, die reeds van kracht is, worden vergelijkbare concepten en definities gehanteerd. Deze moeten op elkaar aansluiten om de administratieve belasting voor de organisaties niet extra te doen toenemen.

In dit kader is het van belang dat de CSDDD-transponering in de Nederlandse wetgeving aangeeft dat de definities van de waardeketen, zoals beschreven in de CSRD (indien reeds van toepassing) aansluit bij de definitie van 'activiteitenketen' in de CSDDD. De begrippen 'activiteitenketen' en 'waardeketen' zijn niet zonder meer hetzelfde (de waardeketen is breder dan de activiteitenketen), maar voorkomen moet worden dat onderdelen van de activiteitenketen buiten de waardeketen vallen. Met andere woorden, de activiteitenketen is onderdeel van de waardeketen.

#### Klimaattransitieplan/ 'where appropriate'

- Art. 3.1, tweede lid, onderdeel a: *'Het klimaattransitieplan bevat 'duidelijke doelstellingen waaraan een concreet tijdpad is verbonden op het gebied van klimaatverandering voor 2030 en daaropvolgende vijfjaarlijkse stappen tot en met 2050 op basis van overtuigend wetenschappelijk bewijs en, als van toepassing, absolute emissiereductiedoelstellingen voor broeikasgassen voor de scopes 1, 2 en 3 voor iedere significante categorie;'*
- Ondernemingen worden met de CSDDD en onderhavig wetsvoorstel verplicht om een klimaattransitieplan op te stellen. Artikel 3.1, tweede lid, onderdeel a, geeft aan dat het klimaattransitieplan 'duidelijke doelstellingen waaraan een concreet tijdpad is verbonden op het gebied van klimaatverandering voor 2030 en daaropvolgende vijfjaarlijkse stappen tot en met 2050 op basis van overtuigend wetenschappelijk bewijs en, als van toepassing, absolute emissiereductiedoelstellingen voor broeikasgassen voor de scopes 1, 2 en 3 voor iedere significante categorie' bevat. Met de bewoording 'als van toepassing' wordt een vertaling gegeven van 'where appropriate' in de Engelse tekst van de richtlijn. Echter, deze vertaling is onjuist, aangezien "als van toepassing" een andere betekenis heeft dan "where appropriate", dat letterlijk vertaald "waar passend" betekent. Er is geen sprake van het al dan niet van toepassing zijn van absolute emissiereductiedoelstelling, maar van het al dan niet passend zijn daarvan. Deze onjuiste vertaling leidt daarmee ook tot onduidelijkheid over de betekenis van "als van toepassing". De implementatiewet zou ondernemingen – net als de CSDDD, maar ook de CSRD – de ruimte moeten geven om, daar waar absolute emissiereductiedoelstellingen niet passend zijn, intensiteitsreductiedoelstellingen te stellen. Dit is tevens in lijn met de CSRD, die deze ruimte ook geeft ("where relevant"). Wij zien bovendien graag dat in de Memorie van Toelichting aansluiting wordt gezocht bij de CSRD/ESRS (ESRS E1-4, 9 (a)), waarbij de intensiteitswaarde, voor zover relevant, expliciet wordt genoemd.
- Daarbij spreekt de Memorie van Toelichting op pagina 150 ten onrechte over absolute reductiedoelstellingen voor scope 1, 2 en 3 zonder 'where appropriate/waar passend' überhaupt te noemen. Hier is sprake van een duidelijke omissie, aangezien op pagina 154 wel wordt gerefereerd aan 'als van toepassing'. Ook hier zou de tekst vervangen moeten worden door 'waar passend'.

#### Het begrip 'betrokkene' te ruim (pag. 64)

- Het begrip betrokkene is een ruimer begrip dan belanghebbende. Onder betrokkenen kan 'de maatschappij' in algemene zin worden verstaan. De Nederlandse tekstversie van de CSDDD gebruikt de term 'belanghebbende', wat als begrip in het spraakgebruik passender lijkt. Echter, het is inderdaad, zoals de wetgever terecht aangeeft, niet de bedoeling dat hiermee een link wordt gelegd met de 'Awb' belanghebbende.



### **Definitie 'groep' (pag. 68)**

- De toevoeging 'zoals een moederonderneming en haar dochteronderneming(en)' schrappen. Een dochteronderneming maakt niet per definitie onderdeel uit van de groep van de moederonderneming op grondslag van art. 2:24b BW. Er kan bijvoorbeeld geen economische eenheid bestaan doordat de moederonderneming een beleggingsmaatschappij is, en uit dien hoofde niet inlaat met het beleid van de dochter, maar wel de meerderheid van de aandelen van de dochteronderneming houdt.
- Op pagina 7 van de MvT wordt gesteld dat de niet-Europese onderneming een bijkantoor moet hebben in Nederland of andere lidstaat. Gezien de bewoordingen van artikel 1.1.3(2) WIVO en pagina 76 lijkt echter ook zonder bijkantoor in de EU/EER de WIVO van toepassing te zijn, mits de onderneming aan de overige voorwaarden voldoet en de hoogste netto-omzet heeft gegenereerd in Nederland. Wij verzoeken om dit consistent te maken.
- Voorts verzoeken wij om in de MvT aan te geven hoe het omzet-criterium wordt toegepast als de niet-Europese onderneming een moedermaatschappij betreft. Gaat het dan om het hoogste deel van de toe te rekenen omzet van een dochteronderneming? Want zonder bijkantoor zal een moedermaatschappij geen eigen, ongeconsolideerde, netto-omzet in Nederland behalen.

### **Definitie 'grote groep' onduidelijk (pag. 68)**

- De definitie omschrijving is niet helder en wekt verwarring in verhouding tot de definitie van 'groep'. Het is in de praktijk moeilijk voor te stellen dat er dan niet ook sprake is van een 'groep' zoals gedefinieerd.

### **Artikel 1.2.3 Delen van middelen en informatie (pag. 79)**

- Het algemene deel is niet eenduidig in het omschrijven van de samenwerking binnen een groep met anderen. Er worden verschillende teksten opgenomen 'binnen hun groep of met andere entiteiten (pag. 16)' maar ook 'binnen hun groep of met andere rechtspersonen (pag. 13)', en 'binnen hun groep of met andere juridische entiteiten (pag. 79)'. Dit kan van invloed zijn op de scope van 'anderen dan de groep'.

### **Openbaarmaking handhavende besluiten**

De CSDDD bepaalt dat indien een onderneming een besluit tot het opleggen van een geldboete niet binnen de toepasselijke termijn naleeft, dit openbaar kan worden gemaakt. In het wetsvoorstel is in artikel 4.2.1.3, vierde lid, echter ook opgenomen dat de Autoriteit Consument en Markt een beschikking tot het geven van een bindende aanwijzing, het opleggen van een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete, of de verbindendverklaring van een toezegging openbaar maakt. Dit gaat verder dan de CSDDD en past niet binnen een zo getrouw mogelijke overname van de tekst van de richtlijn in het wetsvoorstel. We zien dan ook graag dat de bepaling over openbaarmaking van besluiten alsnog in lijn wordt gebracht met de CSDDD, wat inhoudt dat enkel indien een onderneming een besluit tot het opleggen van een geldboete niet binnen de toepasselijke termijn naleeft, dit openbaar kan worden gemaakt door de toezichthouder.

### **Civielrechtelijke aansprakelijkheid**

Bij de totstandkoming van de CSDDD is het onderwerp van civielrechtelijke aansprakelijkheid uitvoerig aan bod gekomen. Dit heeft geleid tot het bepaalde in artikel 29 lid 1 CSDDD<sup>1</sup> met de volgende inperkingen van de civielrechtelijke aansprakelijkheid voor ondernemingen:

---

<sup>1</sup> De lidstaten zorgen ervoor dat een onderneming aansprakelijk kan worden gesteld voor schade die is toegebracht aan een natuurlijke of rechtspersoon, op voorwaarde dat:



- er moet sprake zijn van een opzet of onachtzaamheid
- schending van een verplichting uit hoofde van artikel 10 of 11 CSDDD
- het recht, verbod of verplichting moet erop gericht zijn de natuurlijke of rechtspersoon te beschermen
- er moet sprake zijn van schade die berokkend is aan de door het nationale recht beschermde wettelijke belangen van de natuurlijke of rechtspersoon
- schade die uitsluitend is veroorzaakt door een zakenpartner is uitgesloten.

Het wetsvoorstel kent geen eigen bepaling voor civielrechtelijke aansprakelijkheid voor schendingen van de verplichtingen uit hoofde van het wetsvoorstel. Aansprakelijkheid zal daarom getoetst worden aan de hand van artikel 6:162 BW (onrechtmatige daad). Zonder verdere inperking bestaat het risico dat de aansprakelijkheid voor het schenden van normen uit hoofde van het wetsvoorstel verder gaat dan beoogd wordt door de CSDDD:

- er is geen beperking van aansprakelijkheid tot schendingen van een verplichting uit hoofde van artikel 10 of 11 CSDDD
- er is geen vereiste van opzet of onachtzaamheid bij het toetsen aan de criteria van een onrechtmatige daad. Een rechter zou ook op grond van verkeersopvattingen een onderneming aansprakelijk kunnen achten voor een schending van de Wivo
- er is geen beperking van aansprakelijkheid voor schade die uitsluitend is veroorzaakt door een zakenpartner.

Graag zien we een bepaling toegevoegd die de aansprakelijkheid beperkt voor ondernemingen conform artikel 29 lid 1 CSDDD.

### **Afstemming toezichthouders**

De AFM houdt al toezicht op de naleving van de rapportageverplichtingen en DNB op de beheerste bedrijfsvoering van verzekeraars en (in de nabije toekomst) het prudentieel klimaattransitieplan. Van belang is dat dit naadloos op elkaar aansluit en er geen dubbele rapportages moeten worden gedaan.

### **Taal klimaatplan**

Artikel 3.2, eerste lid:

*‘Een onderneming publiceert het klimaattransitieplan in de Nederlandse taal en, voor zover niet gesteld of vertaald in het Nederlands, in het Frans, Duits of Engels’*

In de MvT p.153 wordt dit als volgt uitgelegd:

*‘Net als de jaarlijkse verklaring voor gepaste zorgvuldigheid, bedoeld in paragraaf 2.2.7, wordt het klimaattransitieplan gepubliceerd zowel in de Nederlandse taal als in het Frans, Duits of Engels. In artikel 16, eerste lid, onder a, van de richtlijn wordt voor het publiceren gesproken van “een taal die gebruikelijk is in de internationale zakenwereld”. In navolging van de invulling van dit criterium voor de publicatie van de jaarlijkse verklaring, bedoeld in artikel 2.2.7.1, is ook in dit artikellid de keuze gemaakt voor het Frans, Duits of Engels.’*

In artikel 16, eerste lid, onder a van de richtlijn wordt het volgende aangegeven:

*‘in at least one of the official languages of the Union used in the Member State of the supervisory authority designated pursuant to Article 24 and, where different, in a language that is customary in*

- 
- a. de onderneming opzettelijk of uit onachtzaamheid niet heeft voldaan aan de verplichtingen van de artikelen 10 en 11, wanneer het recht, het verbod of de verplichting zoals vermeld in de bijlage bij deze richtlijn erop gericht is de natuurlijke of rechtspersoon te beschermen
  - b. als gevolg van het in punt a) bedoelde verzuim schade is berokkend aan de door het nationale recht beschermde wettelijke belangen van de natuurlijke of rechtspersoon.

Een onderneming kan niet aansprakelijk worden gesteld indien de schade uitsluitend door haar zakenpartners in haar activiteitenketen is veroorzaakt.



*the sphere of international business;*

Graag zien we dat de Memorie van Toelichting op pagina 153 (en indien nodig de voorgestelde wettekst) wordt aangepast ten aanzien van de taal waarin het klimaattransitieplan moet worden gepubliceerd. Hoewel wij ervan uitgaan dat het niet de bedoeling is dat het niet mogelijk zou zijn om deze enkel in het Engels te publiceren (zoals bijvoorbeeld ook het geval is onder de CSRD), geeft de Memorie van Toelichting aan dat het klimaattransitieplan zowel in de Nederlandse taal als in het Frans, Duits of Engels dient te worden gepubliceerd. Dit lijkt ons niet wenselijk aangezien meerdere leden vergelijkbare publicaties op basis van bijvoorbeeld de genoemde CSRD in het Engels doen.